

Zaměstnavatelé se chystají propouštět dohodáře. Jejich práci přerozdělí mezi jiné zaměstnance nebo je nahradí osobami samostatně výdělečně činnými

8.8.2023 - | Hospodářská komora ČR

Vládní úpravy pravidel u dohod o provedení práce a pracovní činnosti zaměstnavatelům zvýší náklady a administrativu.

Firmy proto plánují počet uzavíraných dohod snižovat. Práci přerozdělí mezi ostatní zaměstnance, najmou více osob samostatně výdělečně činných, pracovníkům nabídnou jiné smluvní vztahy, jako jsou smlouvy o dílo, nebo využijí služeb pracovních agentur. Jen necelá pětina zaměstnavatelů uvedla, že změny nebudou mít žádný dopad na zaměstnávání pracovníků na dohody. Vyplývá to z nového šetření Hospodářské komory mezi podniky všech velikostí.

Se změnami v pravidlech pro zaměstnávání na dohody mimo pracovní poměr počítá **novela zákoníku práce a vedle toho také vládní konsolidační balíček**. Zaměstnavatelé budou muset zaměstnancům na dohody nově rozvrhovat pracovní dobu alespoň tři dny předem. Dohodáři budou mít také nárok na dovolenou a příplatky za práci o víkendech a svátcích.

Ozdravný balíček od ledna 2024 navíc zavádí povinnost zaměstnavatelů ohlašovat dohodáře ČSSZ a při souběhu jejich dohod u více zaměstnavatelů a překročení limitu 40 % průměrné mzdy budou mít povinnost za ně odvádět sociální pojištění.

Podle šetření Hospodářské komory práci na dohody poskytuje 93 % zaměstnavatelů. Přizpůsobit se novým pravidlům tak bude muset přes 250 tisíc zaměstnavatelů.

Ze šetření také vyplývá, že firmy na dohody zaměstnávají hlavně studenty, seniory a matky na rodičovské. Kvůli parametrickým úpravám klesne tak i participace těchto skupin obyvatelstva na trhu práce, kterou ale Hospodářská komora dlouhodobě doporučuje kvůli nepříznivému demografickému vývoji naopak zvýšit.

„Dohody zmírňují nedostatek pracovníků na trhu práce a umožňují studentům získat pracovní zkušenosti, seniorům zachovat si psychické i fyzické zdraví a pocit užitečnosti ve společnosti a matkám na rodičovské udržet si znalosti z oboru, což přispívá k jejich vyšším výdělkům po návratu z rodičovské,“ poukazuje viceprezidentka Hospodářské komory a prezidentka České komory fitness Jana Havrdová i na další důležité funkce, které dohody mají pro některé skupiny obyvatelstva.

Zároveň připomíná, že i v sektoru fitness je velká část instruktorů a osobních trenérů zaměstnána právě na dohody.

Také proto Hospodářská komora dlouhodobě doporučuje vládě, aby práci na dohody naopak zatraktivnila, **třeba zvýšením limitů, ze kterých se neplatí odvody, a to z dnešních 10 tisíc na 15 tisíc Kč.** Tato hranice se totiž nezvýšila už od roku 2012, navzdory tomu, že mzdy i životní náklady vzrostly.

Více než čtvrtina firem uvádí, že práci po dohodářích rozdělí mezi ostatní zaměstnance. Chystají se také nahradit je osobami samostatně výdělečně činnými anebo jim nabídnout jiný smluvní vztah.

„Řada sektorů se bez dohod neobejde, jsou používány třeba na sezónní práce v zemědělství nebo cestovním ruchu. Přerozdělování práce mezi zaměstnance přitom může snížit míru specializace pracovníků, a tedy i produktivitu práce. Není přitom ani jisté, zda firmy budou schopné nahradit pracovníky na dohody osobami samostatně výdělečně činnými, což bude limitovat další rozvoj podniků,“ dodal viceprezident Hospodářské komory a prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu Tomáš Prouza.

Graf: Reakce na změny v oblasti dohod o provedení práce a dohod o provedení pracovní činnosti vyplývající z návrhu novely zákoníku práce a návrhu konsolidačního balíčku

Pozn. Otázka umožňovala zvolit více možností, proto součet procent v grafu není roven 100.

Více než dvě pětiny zaměstnavatelů dohodáře zaměstnává na práci nevyžadující vysokou kvalifikaci. Jde hlavně o manuální sezonní nebo nárazové práce. **Více než čtvrtina firem využívá dohody pro zaměstnávání pracovníků s vyšší kvalifikací,** se kterým se jim nevyplatí uzavírat běžný pracovní poměr, například kvůli jejich úzkému zaměření na určitou oblast, kterou se firmy nezabývají, nebo že by řádný pracovní poměr byl pro zaměstnavatele příliš nákladný.

Šetření proběhlo na vzorku 402 mikro, malých, středních i největších zaměstnavatelů z různých odvětví ekonomiky a napříč všemi regiony České republiky.

Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr byly do zákoníku práce zakotveny už v roce 1966 **právě z důvodu vzniklého nedostatku pracovních sil, a tedy potřeby vedle pracovního poměru zavést doplňkový pracovněprávní vztah,** který měl účastníkům zajistit větší smluvní volnost než přísně regulovaný pracovní poměr.

https://www.komora.cz/press_release/zamestnavatele-se-chystaji-propoustet-dohodare-jejich-praci-prerozdeli-mezi-jine-zamestnance-nebo-je-nahradi-osobami-samostatne-vydelecne-cinnymi